Loimu ry lausunto valtion talousarviosta vuodelle 2018

Luonnon-, ympäristö- ja metsätieteilijöiden liitto Loimu ry kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto valtiovarainjaoston maatalousjaostolle valtion talousarviosta vuodelle 2018. Toteamme seuraavaa:

> 18.10.2017 virallisia avajaisiaan viettänyt Äänekosken sellutehdas ja muut toteutuneet tai suunnitteilla olevat metsäteollisuuden investoinnit ovat erittäin tärkeitä maamme taloudelle ja sen tulevalle kehitykselle. Ne merkitsevät myös merkittävää raakapuun tarpeen lisääntymistä, sillä investoinnit lisäävät ensi vuoteen mennessä puun vuotuista käyttöä lähes 10 miljoonaa m^3 verrattuna vuoden 2014 tasoon.
>
> Biotalousalan ammattilaisten järjestönä Loimu ry kantaa huolta siitä, että Suomen metsiä hoidetaan tulevaisuudessakin kestävästi ja metsänomistajat myyvät metsäteollisuuden kasvavan tuotannon tarvitseman puumäärän omistamistaan metsistä. Metsäbiotalous on maamme kansantalouden kipeästi tarvitsema kasvuala, eikä tuota kasvua saa vaarantaa. Myös hallitusohjelman tavoitteena on puun käytön monipuolistaminen ja lisääminen.

Suomen metsäkeskus (**momentti 30.40.46**) ja Kemera-rahoitus:

> Suomen metsäkeskus on merkittävin organisaatio, joka huolehtii puuntuotannon kestävyydestä (yksityismetsät käsittävät 60 % Suomen metsämaasta) ja kannustaa metsänomistajia hyvään metsänhoitoon sekä puun myyntiin. Metsäkeskuksen toiminnan turvaaminen on kriittinen tekijä teollisuuden kasvavan puuntarpeen ja siten myös koko kansantalouden kannalta.
>
> Metsäkeskusorganisaation rahoitusta ja henkilöstöä on kuitenkin merkittävästi supistettu aina 1990-luvulta lähtien. 90-luvulla silloisissa metsäkeskuksissa oli 1800 työntekijää, nyt työntekijöitä on enää vain noin 600 henkeä. Hallitusohjelman kehyspäätöksen toteutuessa metsäkeskuksen valtionapu tulee edelleen supistumaan vuodesta 2012 vuoteen 2020 jopa 11 miljoonaa euroa, mikä tarkoittaa kaikkiaan 22 %:n vähennystä.
>
> Vuonna 2018 metsäkeskuksen valtionapu on esillä olevan valtion talousarvioesityksen mukaan edelleen laskemassa 1,8 miljoonaa euroa, mitä pidämme kohtuuttomana ottaen huomioon kasvavan puuntarpeen. Lisäksi vuosi sitten metsäkeskuksen rahoitukseen tehty 400 000 €:n ylimääräinen lisäsäästö vuosille 2018–2021 on koko metsäalan kannalta haitallinen ja vie mahdollisuuksia kehittää toimialaa. Metsäkeskus ei selviä näistä supistuksista ilman irtisanomisia.
>
> **Esitämme, että metsäkeskuksen rahoituksen 400 000 €:n ylimääräinen leikkaus vuosille 2018–2021 perutaan ja Suomen metsäkeskuksen rahoitus vuodelle 2018 nostetaan 40 miljoonaan euroon.** Tämä on edelleen 1,2 M€ vähemmän kuin vuoden 2017 määräraha.
>
> Puuntarjonnan lisäämiseksi pidämme myös perusteltuna, että määräaikaista kestävän metsätalouden rahoituslakia (Kemera) jatketaan. Nykyinen Kemera-laki on voimassa vuoteen 2020 asti. Kemera luokitellaan de minimis -tueksi eli vähämerkitykselliseksi julkiseksi tueksi, joka ei vääristä kilpailua.

Lain hallinnoinnin ja toteutuksen kannalta olisi järkevää muuttaa **momentti 30.40.44** (tuki puuntuotannon kestävyyden turvaamiseen) siirtomäärärahaksi, kuten on menetelty vastaavan luonnonvara- ja biotalouden edistämisen määrärahan (momentti 30.40.22) kohdalla.

Metsähallitus (**momentti 30.64**):

Metsähallituksen puunmyynti on vakaata ja ylläpitää metsäbiotalouden investoinneille tärkeää ennakoitavuutta raakapuun saannissa. Katsomme kuitenkin, että Metsähallituksen Metsätalous Oy:n tulostavoitetta ei tulisi enää nostaa, koska se lisää hakkuiden konfliktiherkkyyttä.

METSO-ohjelman lisäpanostus on erinomainen asia, sillä valtion maiden tehokkaat lisäsuojelumahdollisuudet on jo käytetty.

Luontopalvelujen osalta ensi vuosi näyttää hyvältä. Esimerkiksi hallituksen Matkailu 4.0 -kärkihankkeen lisärahoituksella parannetaan useiden kansallispuistojen ja valtion retkeilyalueiden palvelu- ja opastusvarustusta, lisäksi kehitetään digipalveluja (*luontoon.fi*, *retkikartta.fi*) sekä tuotetaan matkailuyritysten omaa markkinointia hyödyttävää viestintämateriaalia. Kaikki tämä edistää Metsähallituksen alueisiin tukeutuvaa matkailuelinkeinoa.

Sen sijaan tarkasteltaessa lähivuosia, huolta herättää etenkin rakenteiden ja Metsähallitukselle siirtyneiden kulttuurihistoriallisten kohteiden kasvava korjausvelka. Uusia luonto- tai kulttuurihistoriallisia kohteita, kuten esim. Helsingin edustan saaret, on saatu käyttöön, mikä antaa kansalaisille odotusarvon, että niiden palvelut ja huolto pelaavat. Luonnon terveys- ja hyvinvointihyötyjen aikaansaamiseksi Metsähallituksen kohteiden retkeilypalveluiden tulisi olla kunnossa. Myöskään kehittyvän matkailusektorin etu ei ole, että Metsähallituksen hoitamien nähtävyyskohteiden rakenteet rapistuvat. **Metsähallitus tarvitsee momentille 30.64.50 sekä ympäristöministeriön momentille 35.10.52 selkeät määrärahan tason nostot tuleviin kehyksiin korjausvelan hoitamiseksi**.

Luonnonvarakeskus (**momentti 30.01.05**):

Vuonna 2013 tehtiin tutkimusrahoituksen kokonaisuudistuspäätös, jonka mukaisesti rahoitusta on leikattu merkittävästi myös Luonnonvarakeskuksessa (Luke) ja sen edeltäjissä. Tämä on johtanut Lukessa useisiin yhteistoimintaneuvotteluihin henkilöstön vähentämiseksi ja lisää lienee tulossa, ellei tilanne rahoituksessa muutu. Ongelma Lukessa ei ole vain rahan puute vaan se, että metsäntutkimuksella ei ole riittävästi asiakkaita, jotka olisivat valmiita maksamaan Lukessa tehtävästä metsäntutkimuksesta.

Metsäntutkimus on maamme talouden kehittymisen ja erityisesti biotalouden kannalta oleellinen osatekijä. Suomalainen metsäntutkimus on ollut kansainvälinen brändi jo sata vuotta, mutta nyt tilanne on muuttumassa. Nykyisen Luken sisällä valitun linjan takia metsäntutkimukselta puuttuvat tavoitteelliset sekä pitkäjänteiset tutkimusohjelmat ja lisäksi kaiken pohjana oleva perustutkimus on heitteillä. Moni Metsäntutkimuslaitoksen aikana hyvin pyörinyt tutkimussuunta on nyt tyhjän päällä, koska linjauksen mukaan lähinnä sitä tutkitaan, mihin saadaan ulkopuolinen rahoitus.

Tämän johdosta tutkijoiden ajasta menee merkittävä osuus tutkimisen sijaan ulkopuolisen rahoituksen hankkimiseen. Kansallisesti tärkeällä metsäntutkimuksella ei ole riittävästi yksityissektorin asiakkaita, jotka olisivat valmiita maksamaan Lukessa tehtävästä tutkimusprojektista.

Loimu ry esittää, että Luonnonvarakeskukselle myönnetään vuodelle 2018 sama rahoitustaso kuin kuluvalle vuodelle ja että hallinnollisesti palataan metsäntutkimuksessa pitkäjänteisiin tutkimusohjelmiin myös perustutkimus turvaten.

4H-toiminta (**momentti 30.10.55**):

Nuorissa on maamme tulevaisuus, ja 4H-järjestö tekee tärkeää työtä edistämällä nuorten kautta maaseudun elinvoimaisuutta ja siten myös vetovoimaisuutta asuinympäristönä. Mikäli maaseutu ei pysy asuttuna, Suomi ei pysty toteuttamaan kunnianhimoisia biotaloushankkeita. 4H-toiminnassa kyse on siis merkittävästä nuorisotyöstä maamme tulevaisuuden eteen.

4H-järjestön valtionavustus oli takavuosina 5–5,5 miljoonaa euroa, mutta se on laskenut noin 20 % viimeisten kahdeksan vuoden aikana. Valtionavusta riippuvainen järjestö on kamppaillut heikentyneen taloutensa kanssa pitkään ja on joutunut supistamaan toimintaansa sekä tekemään isoja organisaatiomuutoksia.

4H-järjestön valtionavustus on kuluvana ja edellisenä vuonna runsaat 3,9 miljoonaa euroa, mutta vuodelle 2018 esitys on 600.000 eur vähemmän. **Loimu ry esittää, että ehdotettua leikkausta ei toteuteta, vaan 4H:n tekemän nuorisotyön rahoitus säilytetään edellisten vuosien tasolla.**

Helsingissä 24.10.2017

Luonnon-, ympäristö- ja metsätieteilijöiden liitto Loimu ry

Toimeksi saaneena

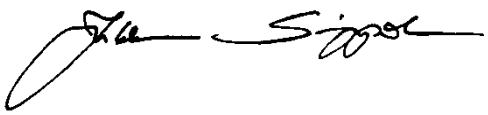

Jukka Sippola
Neuvottelupäällikkö